

**ІНТЕНСИВНІСТЬ РОСТУ ТЕЛИЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ
ЧЕРВОНОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ ДО 6-ТИ МІСЯЧНОГО
ВІКУ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ТИПУ ГОДІВЛІ**

О.О.Сичова

Одеський державний аграрний університет

Вивчалася інтенсивність росту телиць української червоної молочної породи до 6-ти місячного віку в залежності від типу годівлі. Встановлено, що введення в раціон ЗНМ „Йоостен мілк S500 і концентрованих кормів з 5-ти денного віку сприяє збільшенню приростів живої маси телиць та знижує вартість кормів на 1 кг приросту.

***Ключові слова** : ріст, телиці, жива маса, типи годівлі*

Вступ. Найважливішим показником росту тварин є їх жива маса. Вона характеризує розвиток організму у всій сукупності його тканин, органів і частин тіла [4], за нею можна судити про стан вгодованості, а також про тілобудову в цілому[1]. В перші місяці життя усі необхідні корисні речовини організм молодих тварин отримує з молоком матері. Однак, вирощування телят на натуральному молоці економічно не вигідно. Ефективною альтернативою є використання заміників незбираного молока (ЗНМ) [5], що економічно виправдане, так як значна частка молока витрачається на випоювання телят. А це знижує товарність і рівень рентабельності виробництва молока [3].

Підвищена інтенсивність росту телиць в перший рік життя досягається за рахунок згодовування підвищеної кількості концентратів і сіна [1]. Встановлено, що телята, які були вирощені на молоці, мали меншу масу і об'єм рубця, ніж телята, які отримували в ранньому віці концентрати та сіно. У цих тварин травний апарат краще підготований до дорослого типу травлення [2].

Тому **метою** нашої роботи було визначення ефективності використання ЗНМ „Йоостен мілк S500” в годівлі телиць молочного періоду

та інтенсивності їх росту при згодовуванні концентрованих кормів з 5-ти денного віку.

Матеріал і методи досліджень. Дослідження проводились в КСП ім. Трофімова” Одеської області Овідіопольського району на поголів’ї телиць української червоної молочної породи у кількості 30 голів в період від народження до 6-ти місячного віку. Для цього за принципом аналогів були сформовані три групи телиць (з них одна контрольна та дві дослідні) по 10 голів у кожній. Умови утримання та загальний рівень годівлі піддослідних телиць були однакові. Раціони були збалансовані згідно деталізованих норм. Телиці контрольної групи отримували основний раціон - 300кг незбираного, 500кг збираного молока та інші корми за схемою, а телиці 1-ї дослідної групи –100кг незбираного молока, а з третьої декади 66,7% незбираного та 100% збираного молока замінили на 62,3 кг ЗНМ. Привчання до концентрованих кормів починали з 15-денного віку. Тоді як, телицям 2-ї дослідної групи концентровані корми вводили з 5-ти денного віку, збільшивши рівень концентратів на 16,1% за рахунок 16,7% незбираного та 26% збираного молока.

Інтенсивність росту телиць вивчали за такими показниками як жива маса, прирости живої маси, проміри тіла та індекси тілобудови.

Результати досліджень. Інтенсивність росту телиць, їх життєздатність обумовлюється багатьма факторами, серед яких одним із головних є умови утримання та годівлі. Жива маса - це об’єктивний показник життєздатності, стану здоров’я та рівня годівлі тварин. В наших дослідженнях видно, що тип годівлі впливає на показники живої маси телиць (табл..1).

Таблиця 1

Динаміка живої маси телиць при різному типі годівлі, кг

Вік, міс.	Групи		
	контрольна	1-дослідна	2-дослідна
0	28,1±0,277	28,0±0,258	27,9±0,277
3	92,0±0,494	96,5±0,654***	84,4±0,806***
6	152,4±1,693	159,2±1,849*	148,9 ±1,410

Примітка: *- ступень вірогідності

Жива маса телиць при народженні в усіх групах була майже однакова і склала 28 кг. Тоді як в 3-х і 6-ти місячному віці, найбільшу живу масу мали телиці 1-ї дослідної групи, яка складала в 3 місяці - 96,5кг, що більше ніж у телиць контрольної групи на 4,5 кг або на 4,9% ($P>0,999$), а в 6 місяців – 159,2 кг і була більша на 6,8 кг або на 4,5% ($P>0,95$). Телиці 2-ї дослідної групи поступалися контрольним у віці 3-х місяців на 7,6 кг або на 8,3%, в 6 місяців на 3,5 кг або на 2,3%.

Вивчення динаміки приростів живої маси телиць (табл. 2) показує, що у віковий період від народження до 3-х місячного віку інтенсивніше росли телиці 1-ї дослідної групи, їх середньодобовий приріст становив 752,5г, що більше, ніж у телиць контрольної групи на 50,6г або на 7,2% ($P>0,999$), тоді як телиці 2-ї дослідної групи поступалися контролю на 74,2 г або на 10,6% ($P>0,999$). А в період від 3-х до 6-ти місяців, навпаки, телиці 2-ї дослідної групи мали найбільший середньодобовий приріст, який становив 717,6 г, що більше ніж, у контрольної групи на 52,5 г або на 7,9% ($P>0,99$). Телиці 1-ї дослідної групи мали середньодобовий приріст більший, ніж у контрольної групи на 23,6 г або на 3,5%.

Такі прирости можна пояснити тим, що у телиць, які з раннього віку отримували концентрати, травний апарат краще підготований до дорослого

Таблиця 2

Динаміка приростів живої маси телиць

Вікові періоди, міс	Групи тварин	Прирости живої маси		
		Абсолютний, кг	Середньодобовий, г	Відносний, %
0-3	Контрол.	63,900±0,458	701,900±5,041	106,400±0,652
	1	68,500±0,401***	752,500±4,415***	110,050±0,183***
	2	56,500±0,637***	627,700±6,396***	100,670±0,535***
3-6	Контрол.	60,556±1,369	665,111±15,058	49,555±0,756
	1	62,700±1,249	688,700±13,724	49,010±0,528
	2	64,600±0,670*	717,600±7,370**	55,360±0,289***

Примітка: *- ступень вірогідності

типу травлення і тому їх прирости зросли, а у телиць, які були вирощені на молоці – з віком прирости знижувалися.

Дослідження лінійного росту показали, що у віці 3х і 6-ти місяців телиці 1-ї дослідної групи були крупніші за тілобудовою та перевищували своїх аналогів майже за всіма промірами. Так, найбільше телиці 1-ї дослідної групи перевищували телиць контрольної групи у віці 3х і 6-ти місяців за шириною грудей відповідно, на 11,5% і 8,9% ($P>0,999$), за шириною в маклоках – на 8,2% ($P>0,99$) і 8,7% ($P>0,999$), глибиною грудей – на 5% ($P>0,95$) і 6,9% ($P>0,999$), косою довжиною тулубу – на 5,6% ($P>0,999$) і 1,7% ($P>0,95$), а поступалися за обхватом п'ястки – на 1,9% і 0,4% ($P>0,95$). Тоді як телиці 2-ї дослідної групи у віці 3х місяців поступалися контролю за всіма промірами тіла, але найбільше за глибиною грудей – на 6,6% ($P>0,999$) та шириною грудей – на 6,1% ($P>0,95$). У віці 6 місяців телиці обох груп мали майже однакові проміри, але телиці 2-дослідної групи дещо поступалися контрольній.

З віком індекси розтягнутості, грудний, шилозадості та широкотілості збільшуються, а індекс костистості знижується (табл. 3). Телиці 1-ї дослідної групи у 3-місячному віці переважали телиць контрольної групи за індексом розтягнутості – на 0,67%, тазогрудним – на 3,2% ($P>0,95$), грудним – 3,6% ($P>0,99$). А телиці 2-ї дослідної групи переважали телиць контрольної групи за грудним індексом на 0,6% ($P<0,90$). У віці 6 місяців телиці 1-ї дослідної групи переважали телиць контрольної групи за грудним індексом – на 1,9% ($P>0,999$), перерослості – на 0,7% ($P>0,95$), шилозадості – на 0,8%, широкотілості – на 0,8% ($P>0,95$), а телиці 2-ї дослідної групи – за тазогрудним індексом – на 0,7%, при цьому не поступалися контролю за іншими індексами тілобудови. Отже, телиці дослідної групи мали більш розтягнутий тулуб, широкі і глибокі груди. Вони були більш масивними та з дещо кращою будовою тіла.

Таблиця 3

Індекси тілобудови телиць

Індекси	Вік, міс.	Групи		
		контрольна	1-дослідна	2-дослідна
Розтягнутості	0	101,740±0,274	101,940±0,323	102,050±0,282

	3	103,090±0,230	103,760±0,498	102,560±0,180
	6	111,011±0,291	111,940±0,268*	111,240±0,167
Тазогрудний	0	105,240±0,873	104,370±0,805	104,040±0,399
	3	104,710±1,249	107,910±0,798*	103,160±0,349
	6	106,552±0,455	106,730±0,312	107,340±0,209
Грудний	0	57,150±0,528	56,550±0,566	56,450±0,421
	3	56,980±0,826	60,560±0,690**	57,300±1,004
	6	73,400±0,287	74,800±0,211***	73,170±0,426
Збитості	0	105,350±0,331	105,380±0,378	104,710±0,247*
	3	114,300±0,154	110,870±0,687***	112,470±0,609**
	6	113,689±0,206	113,630±0,411	113,340±0,238
Перерослості	0	106,000±0,263	106,110±0,149	105,960±0,319
	3	106,010±0,237	104,940±0,230**	105,860±0,169
	6	109,933±0,234	110,700±0,267*	110,030±0,202
Шилозадості	0	62,250±0,461	61,870±0,696	61,750±0,664
	3	84,970±1,192	83,180±1,295	82,790±0,936
	6	89,356±0,361	90,040±0,328	89,330±0,289
Костистості	0	17,210±0,317	16,900±0,397	16,910±0,226
	3	14,740±0,296	13,840±0,212*	13,990±0,175*
	6	14,189±0,258	13,990±0,192	13,750±0,146
Широко-тілості	0	107,140±0,271	107,380±0,232	106,830±0,254
	3	117,370±0,521	115,000±0,535**	115,360±0,686*
	6	126,278±0,324	127,250±0,235*	126,140±0,271

Примітка: *- ступень вірогідності

При введенні в раціон ЗНМ (табл. 4) витрати на 1 кг приросту скорочуються на 0,24 корм.од. або на 5,2%, а витрати на вирощування – на 8 грн.. 37 коп. або

на 66,5%. При ранньому привчанні телиць до поїдання концентрованих кормів витрати кормових одиниць на 1 кг приросту більші на 0,2 корм.од. або на 4,3%, а перетравного протеїну менші на 10 кг або на 1,7%, при цьому заощаджується 1 грн.74 коп. на 1 кг приросту, тобто витрати були менші на 13,8%.

Краща оплата корму при вирощуванні телиць на ЗНМ „Йоостен мілк S500” пояснюється його високою повноцінністю за білками і жирами, макро- і мікроелементами, вітамінами.

Таблиця 4

Витрати кормових одиниць та перетравного протеїну на 1 кг приросту і його вартість

Групи телиць	Тривалість дослідів, днів	Абсолютний приріст, кг	Витрати за період дослідів, на 1 гол.		Витрати на 1 кг приросту		Вартість всіх кормів, грн.	
			корм. од.	Перетр. протеїну, кг	корм. од.	Перетр. протеїну, кг	На 1 гол.	1 кг приросту
Контр.	180	124,3	576,55	73,65	4,64	593	1564,02	12,58
1	180	131,2	577,40	63,31	4,40	483	552,65	4,21
2	180	121,0	586,05	70,51	4,84	583	1311,89	10,84

Висновки

1. Введення в раціон телиць 62,3 кг ЗНМ „Йоостен мілк S500” сприяє збільшенню приростів живої маси телиць та знижує вартість кормів на 1 кг приросту на 66,5% за 6-ти місячний період вирощування в порівнянні з телицями, які вирощувалися на натуральному молоці.

2. Введення концентрованих кормів з 5-ти денного віку сприяє більш інтенсивному росту телиць в період з 3-х до 6-ти місяців та зниженню витрат кормів на 13,8%.

ЛІТЕРАТУРА

1. Выращивание молодняка крупного рогатого скота. Москва: Агропромиздат, 1986.- 193с.
2. Грабовский Н.И., Келечнюк Г.И. Эффективная схема выращивания откормочных телят.- Животноводство, 1979.- №12.-С.53-55.
3. Довідник по годівлі сільськогосподарських тварин // Г.О. Богданов, В.Ф. Каравашенко, О.І. Зверев та ін.; За ред. Г.О. Богданова.-2-е вид., перероб. і доп.-К.: Урожай, 1986.-488с.
4. Кірович Н.О. Раннє прогнозування молочної продуктивності та резистентність організму великої рогатої худоби в залежності від тривалості ембріогенезу / Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд.. с.-г. наук. Херсон, 1999.-С.10.
5. Расторгуев В.С. Использование для телят заменителей молока с различным содержанием молочной сыворотки//Зоотехния.-2007.-№3.-С.16-18

Сычѳва Е.А. Интенсивность роста телочек украинской красной молочной породы до 6-ти месячного возраста в зависимости от типа кормления.

Изучалась интенсивность роста телочек украинской красной молочной породы до 6-ти месячного возраста в зависимости от типа кормления. Установлено, что введение в рацион ЗЦМ «Йоостен милк S500» и концентрированных кормов с 5-ти дневного возраста способствует увеличению приростов живой массы телочек и снижает стоимость кормов на 1 кг прироста.

Ключевые слова: рост, телки, живая масса, тип кормления.

Sychova L. Intensity of growth of calfs of Ukrainian red dairy cattle to six monthly age on the type of pression.

Was studies intensity of growth of calfs of Ukrainian red dairy cattle to six monthly age on the type of pression. It has been established that to introduction SWM "loosten milk S500" and the concentrated forage from five daily age promotes to the ration to make biggest of daily weight gains of calfs and reduces the cost of forage on 1 kg of increase.

Key words: growthn, calts, weight, tupe of pression.

УДК 636.4.082